

המנחות והנסכים פרק שנים עשר מנחות קג.

עין משפט נר מצוה

יה א מיי פיי מלהג'י
מעשה הקדשנות ה'י
יב ב מיי ש' ה'י
ב ב מיי פ'א סלמט מ'י
סלמ'י
בא ד ה מיי פיי מלהג'י
מעשה'ק סלמ'י ט:

רבינו גרשום

פסול לביא: אמר אביי
וכו' לא שנו כי אמר
זו להביא במנחת הפסול
אלא שקבען בשעת נדר
כשנדר החלה אברו זו אבל
קבען בשעת הפרשה כגון
ששבעת נדר אמר הרי עלי
ובשעת הפרשה כשפרשי
אברו זו להביא במנחת
אם הביא במנחת יבא
דמשמורתו כשפרש נדרת
כחוב ולא כשפרש:
הרי עלי מנחה א"י דאמר
מן השעורים נחתיב להביא
מן החיטין דאין מביאין
מן השעורים אלא עומר
ומנחת קנאות וכן אם אמר
קמח יבא סולת: וכן אמר
יבא מן החיטין נדר הפסול
עמו כדפרשי' לעיל בפרק
ההוא: ב"ש אומריו נדר:
דקסבר אין שאלה לזוית
ואין שאלה להקדש: אפילו
יתבא בית הלל ואמאי יבא
מן החיטין באומר אילו
הייתי יודע שאין נדרין כן
מן השעורים לא הייתי נדר
כך אלא כך כן החיטין
לדל היה דעתי אלא על
עלי מנחה ראוי: אבל אמר
יבא מן החיטין שהרי אמר
עשיין שאין מנחת
בעולם: הדר ביה חזקיה
מהריא דאמר דמשום תפוס
לשון ראשון הוא אלא
קסבר כבית הלל דמשום
הכי ביא מן החיטין באומר
אילו הייתי יודע ואי אבית
אי הכי אפי' כי אמר מן
העדשים נמי יבא באומר
אילו הייתי יודע הייתי לא
מצות אבות דבעשיין לא
טעי איניש דמידיד דר דאין
מנחה מן העדשים ופחות
עמו הרי יבא מן הדב
חזקיה מן טעם התפוס
ו'ישן ראשון: בשעורין
טעי יכול למכור אילו
הייתי יודע שהרי שני מנחה
מן השעורין חזקה חובה
ואיני טעי וסבר דאפילו
מנחת נבחה נמי מן השעורין
ונחבון לטעם מנחה אבל
בעדשים לא טעי דאין מנחה
בעדשים: ורבינו דחוקיה
קאמר אפילו מן העדשים:
למא לא מבעי קאמר ביה
שמאי דרפיס [קאמר] [ראשון]
לא מבעי אפילו [קאמר] כי
אמר מן העדשים דאיכא
לפיכך דלמא מיהדר דאיכא
ביה שהרי (ב) נחבון לומר
דבר שא"י א' ורפיס תפוס
לשון ראשון אלא כי
הדר אלא אפי' כי אמר
מן השעורים נמי יבא
לפיכך מטעם הוא דטעי
ששבעת נדר אי שיעורין
נחבון נביה סבור שיש
מנחת נביה משעורין ולא
נחבון לחיטין כלל וכיון
לדא אפשר משעורין אלא
לפיכך קמ"ל דא"י אומרין
תפוס לשון ראשון דכי אמר
מנחה א"י א' דאמר שעורים
יבא חיטין ולא אשעורין

הקדש * ולכן מני למהדר תוך כדי לדיבור "לדמ"ד אין פותחין בחטרה
נקט טעמא דז"ה דקצר כר"ש וטעמא דר"ש נקט לשוני אפי' למד
פוחין דלמ"ד ד"ה פוחין לא היו לר"ך לפרושי טעמא דז"ש משום
דאין שאלה להקדש ועוד יש לפרש דניחא ליה לפרושי טעמא דצית הלל
לכר"ש משום דהיינו נמי טעמא דז"ש

לר' יהודה דקמיני סופא אמר רבי
יהודה אף כשאמרו ז"ש לא אמרו אלא
באומר הרי עלי קרבן פירוש
כשדקטוהו אח"כ למאי נחבון אמר
להיות מן הגרוגרות ו' עלי נחבונתי
אז הוא נדור מן הגרוגרות כאלו אמר
גרוגרות ודצילה עלי קרבן וזכילה
דצרים שצלב שלבו אינו משונה ומיני
שצפוי להולאת פיו לא משמע נזירות
(ס) אבל לרבנן כי אמר הכי היו נזיר
להולאת פיו משמע לחו לשון נזירות
כדמפרש להו צנמ' דגרוגרות ודצילה
לא פתח נדרו הוא וזכיר הו ולא נדר
הו אפי' נחבון לומר קרבן עלי דהא
לרבי מאיר (ט) לא הו נדר לביט שמאי
וכי פליגי ר' יהודה ומנא קמא אליבא
דז"ש פליגי ולא לביט הלל והשמא
לביט שמאי כיון דאמרי אין שאלה
בהקדש אלא לא הו נזיר אלא
סבירא ליה לרבי יהודה (ט) כרבי
שמעון דלא נדר מדרך דלודים ולהכי
אמר טעמא דצית הלל (ס) צבתי דהוי
השמא מד טעמא לרבייהו ומיכו קשה
לפי' זה דשמעי' ליה לרבי יהודה כפי
פ"ד דצומי (ד ק) דלא לית ליה תפוס
לשון ראשון ולקמן מפרש טעמא דר'
שמעון משום דבשיטת ר' יוסי אמרה
דאף צנמ' דצירי אדם תפוס וצומקוס
שנהגו (ט) נמי אמר ר"ש סבר לא כר'
יוסי ואם תאמר דשאלת אמר לביט
שמאי דאין שאלה בהקדש וכן מוכח
צפ' עברה המאורסה (מירס דף עח.)
וצברק ים נוחלין (צ"ב דף קכ:) ואילו
צפ' צית שמאי (מיר דף לא:) מנה
שנדר צביר וישאל לחכס ואסרו מנה
משעה שנדר נשאל לחכס והמירו
(ט) ומונה משעה שנדר ואס' הימה לו
צבמה (ט) [מופרשת] תלך ותרעה אמרו
להס צ"ה א"י וז"ל וחי מוריס צ"ה
שהוא הקדש טעות שחלל ותרעה
צבמד משמע שסג ז"ש מוריס צ"ה
דיכול חכס לתמיר ו"ל דנשאל לחכס

אלא שקבען בשעת נדר אבל בשעת הפרשה
לא יבאשר נדרת ולא באשר הפרשת איתמר
נמי אמר רבי אחא בר הנינא אמר ר' אסי אמר
רבי יוחנן לא שנו אלא שקבען בשעת נדר
אבל בשעת הפרשה לא באשר נדרת ולא
כאשר הפרשת: מרנני' (ב) האומר הרי עלי
מנחה מן השעורים יבא מן החטים קמח יבא
סולת בלא שמן ובלא לבונה יבא שמן
ולבונה חצי עשרון יבא עשרון שלם עשרון
ומחצה יבא שנים (ב) רבי שמעון פומר בשלא
התנדב בדרך המתנדבין: צב' (ב) אמאי נדר
ופתחו עמו הוא אומר חזקיה הוא מני בית
שמאי היא דאמרי תפוס לשון ראשון דתנן
(ג) הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ב"ש
אומרים נזיר ובית הלל אומרים: יאנו נזיר ר'
יוחנן אמר אפי' תימא בית הלל יבאומר אילו
הייתי יודע שאין נדרין כך לא הייתי נודר כך
אלא כך אמר חזקיה לא שנו אלא דאמר
מנחה מן השעורים אבל אמר מנחה מן
העדשים לא מכדי חזקיה כמאן אמר
לשמעיה כבית שמאי ובית שמאי משום
תפוס לשון ראשון הוא מה ליה מן השעורין כיון
לי מן העדשים הדר ביה ומאי מעמא הדר ביה
אמר רבא מרנני' קשיתי' מאי איריא דתני
מנחה מן השעורים ליתני מן העדשים אלא
שמע מינה משום דטעי הוא יבשעורים טעי
בעדשים לא טעי ורבי יוחנן אמר אפילו מן
העדשים מכדי ר' יוחנן כמאן אמרה לשמעיה
כבית הלל וב"ה משום דטעי הוא בשעורין
טעי בעדשים לא טעי לדבריו דחזקיה קאמר
ליה אפי' מעמא הדרת כך משום דלא
קתני מן העדשים דלמא לא מיבעיא קאמר
לא מיבעיא מן העדשים דאיכא למימר מהדר
הוא הדר ביה ותפוס לשון ראשון אלא
הוא דקא טעי אפי' הכי תפוס לשון ראשון
אמר

לא יתחיל לננות ומיהו אין מה ראה דאשעורין ליה לאשמעין אפי' עבר ושהת יין צימי נזירותו אפילו הכי עולין ליימי המדומם
התס צנמ' וז"ל מנחה דמפרשי טעמא דז"ש משום דאין אדם מוילא דצירי וצבלה וכי אמר הריני נזיר היה צדעמו לגמור ולפני תפוס
לס קשה אמאי דאשעורין למימר טעמא דז"ש משום דקצרי כרבי שמעון לימא דצבירי וצבלה ועוד קשה אטו
רבנן דר"ש דאמרי יבא מן החטין מי סברי לה כז"ש דאמרי מן הגרוגרות הו נזיר וכי מימא דז"ש מנו לה כדקאמר חזקיה דז"ש היא
אחתי קשה מנ' יוסי צפ' מקוס שנהגו (פסחים ג.) דאמרי' לא סבר לה כר"ש מן קאי רבי יוסי כר"ש ו"ל דרעה לייש צבירי צ"ה ככולי
עלמא אפי' כמאן דאמר אין אדם מוילא דצירי וצבלה והא דקאמר סברי לה כרבי שמעון לאו משום דפליג ארבעין דר' שמעון לענין
מנחה אלא כולומר גזי נזיר הו מסקי דעמיהו כר' שמעון גזי מנחות ומיהו וצנן גופייהו מודו גזי דגרוגרות דלא הו נזיר דחזקיה גזי
מנחה יבא מן החטין משום דאשעורין שייכי גזי מנחה דלאשכחן מנחה העומר ומנחת קנאות דאדם שערורי' ולמנחה מעליא אלא
גרוגרות לא שייכי לנזירות ומעיקרא כי אמר הריני נזיר לא היה צדעמו לנזירות כלל ולחזקיה דמדמי מנחה ונזירות אהדי היא דמקוס
שנהגו דרבי יוסי לא סבר לה כרבי שמעון לאו ארבי שמעון דפירקין קאמר אלא אהואו דלקמן צברק הרי עלי עשרין (דף קט.) דתנן הרי
עלי עולה שאקריננה צבית חוויי ילא רבי שמעון אומר אמר או עולה טעמא משום דלא התנדב כדרך המתנדבים והיהו דמודוס איש
רומי דפרק מקוס שנהגו (שם דף ג.) דמילא לא אכל גזי מנחה מן השעורים משום דלפזיר כרבי שמעון דהיינו טעמא משום דגזי עולה כי
אמר הרי עלי עולה שייך בקדושה וכי אמר אחר כך להקריב צבית חוויי מכל מקום קדושה היא וכיון דחל עליה הקדש חו לא פקע אבל
מנחה מן השעורים לא קיבל עליו מנחה מן החטין ומודה רבי יוסי דפטור: הריני נזיר מן הגרוגרות. צומקוס (פ"ב דנזירות) תניא (ט) [כמיני]
מנה שייכא הכה ורבינו תס פירש דצירושלמי מפרש דקרו אינשי לגרוגרות תירוש פי' כשזאלין אותו אומר כך היה צבלי לשון צבית תס:

(ב) מיר ט: (ג) (ס) ופסחים ג: ג
מיר ט: עכרין ב: (א) וצבל
א: (ד) מיר ט: וצבל פא: (א)
(ס) גי י"ק ונחבונ' ו' צ"ל
השעורים אין דעמנו כו' י"ק
(א) צ"ל עלי קרבן. י"ק (ט) צ"ל נמי
אלא מליק. י"ק (ט) צ"ל נמי
לא הוי. י"ק (ט) צ"ל טעמא
דז"ש כר"ש. י"ק (ט) צ"ל נמי
סביר טי. י"ק (ט) ופסחים דף
ג: (א) צ"ל מ' מ' (ט) גי י"ק.
(ס) צ"ל דלא תימא דלא תימא
למנח עד שידע שהוא נזיר
ומיהו טי. י"ק (ט) גי י"ק

תורה אור השלם

1. מוצא שפתוך השעור
ועשיהו באשר נדרת לוי
אלהיקר נבדה אשר דברת
בפיך: דברים כג כד

הנחות הב"ח

(ב) רש"י ד"ה לצבית ובי'
ומעיקרא לזה איתוין:

גליון הש"ס

תוס' ה"ח (בעמוד הקודם)
הא וכו' וכו' מבי
ליהדר תב"י: עיין לעיל
דף פ"א ע"ב בסופו ד"ה
תוס':

מוסף רש"י

ר' עמרם פוסק: דאמר
הרי עלי מנחה מן השעורים
דקמן צנמנות מנחה מן
החטין דצירי דאמר הרי
עלי מנחה תפוס לשון
ראשון ומנחה אינה אלא
מן השעורים נבחה הלכך
פירש מן החטין ורבי שמעון
טעמו דאמר אף צנמ' נבחה
דצירי אדם תפוס ודקמן
דעמנו ללל מן השעורים
כפי ונמנחת שעורים תפוסין
אכפור דאדם יוכל למכור
והלכך אין וליפקין אין
דצבירי כלס (פסחים ג.)
הריני נזיר מן הגרוגרות
ואין מנחת וכן אמרין
אלה מן ב"ש אומרין
נזיר. דתפוס לשון ראשון
וכיון דאמר הריני, תס
מירוס מין משמע רש"י פ:
מנחה: וכיון דאמר הריני
מיר טל עליה מירוס וכן
הדר אמר מן הגרוגרות וכן
הדינה לא אמר כלום (נדר)
(א) ובית הלל אומרין
אינו נזיר. דלכך דמפלו
עמו הוא (נדרים ט) ודכין
דלמן מן הגרוגרות לא שייך
שום נזירות בגרוגרות ודצילה
(נדרים ט.)

שיטה מקובצת

6. תיבות ולא אמר כלום
מקום: א' ודצילה ומקום
דעמנו: א' באומר אילו:
ד' טעי ומעיקרא לאו: א' אמר
מנחה למנחה:

(א) נראה דל"ל שהי נוחלי
(ב) נחבון נחמילה לומר דכר
שאל' והלכך אמרין דתפוס
לשון ראשון וכו'.